

Η συγγραφέας του βιβλίου μοιράζεται μαζί μας πτυχές της ζωής κάποιων ανθρώπων που ζουν στο ίδιο χωριό, κάτω από τον ίδιο ουρανό...

α) Ποια στοιχεία τους χωρίζουν και ποια τους ενώνουν;

β) Πιστεύεις ότι οι διαφορές ανάμεσα στους ανθρώπους μπορούν να ξεπεραστούν και πώς;

α) Η συγγραφέας Ελένη Πριοβόλου περιγράφει τη ζωή σε ένα χωριό στη Θράκη, δίπλα στο Νέστο ποταμό. Οι άνθρωποι εκεί μοιράζονται τον ίδιο ουρανό, αναπνέουν τον ίδιο αέρα, ζουν στο ίδιο φυσικό περιβάλλον και απολαμβάνουν τις ίδιες φυσικές ομορφιές. Στο χωριό αυτό, ζουν άνθρωποι με διαφορετική θρησκεία και συνήθειες, χριστιανοί, μουσουλμάνοι και τσιγγάνοι, που έχουν, όμως, κοινή πίστη στον Θεό. Τις διαφορετικές αυτές κοινότητες λίγα είναι αυτά που τους ενώνουν. Ένα από αυτά είναι το παζάρι του χωριού στο οποίο συμμετέχουν όλοι, παρότι ξεχωρίζουν από τις διαφορετικές ενδυμασίες τους. Επίσης, τα παιδιά των κατοίκων πηγαίνουν στο ίδιο σχολείο, έχουν τους ίδιους καθηγητές, μαθαίνουν την ίδια γλώσσα, μοιράζονται την ίδια σχολική ζωή, με τις αγωνίες της, τις δυσκολίες της και τις χαρές της.

Παρόλα αυτά, πολλά είναι τα στοιχεία που χωρίζουν τους ανθρώπους που ζουν σε αυτό το χωριό. Καταρχήν, υπάρχει μία αντίθεση ανάμεσα στους ανθρώπους που έρχονται από την πρωτεύουσα, την Αθήνα, και τους ντόπιους. Οι ντόπιοι μαθητές ειρωνεύονται την καταγωγή της Ανδρομάχης από την Αθήνα, και γι' αυτό την αποκαλούν «Αθηναία», τη θεωρούν «ξινή» και σαν να έπεσε από το διάστημα. Η Ανδρομάχη αισθάνεται ότι την αντιμετωπίζουν ρατσιστικά, επειδή είναι από την πρωτεύουσα και ξέρει περισσότερα πράγματα για τις αναγνωστικές λέσχες και τις σχολικές βιβλιοθήκες από τους υπόλοιπους μαθητές.

Η βασικότερη, όμως, αντίθεση που παρουσιάζεται στο βιβλίο, αφορά στις διαφορές ανάμεσα στους χριστιανούς, τους μουσουλμάνους και τους τσιγγάνους, που ζουν σε διαφορετικές, τελείως ξεχωριστές γειτονιές μέσα στο ίδιο χωριό. Επίσης, οι συντροφικές με κάποιες εξαιρέσεις ήταν διαφορετικές και οι χριστιανοί είχαν τις δικιές τους συντροφικές, οι μουσουλμάνοι τις δικιές τους και οι ρομά τις δικές τους. Ακόμη, γίνεται αντιληπτό στο βιβλίο ότι οι μουσουλμάνοι καταπιέζουν τις γυναίκες, οι οποίες φορούν μαντίλες, δεν τις αφήνουν να συμμετέχουν στις σχολικές εκδρομές και είναι πολύ αυστηροί σε θέματα συμπεριφοράς. Προκύπτουν, επίσης, γενικότερα διαφορές ανάμεσα στους μουσουλμάνους και στους χριστιανούς στην καθημερινή ζωή. Για παράδειγμα, οι μουσουλμάνοι προσβάλλονται με τις φωτογραφίες, δε χαιρετούν με χειραγία τις ξένες γυναίκες και ούτε τις αγκαλιάζουν. Οι μουσουλμάνοι, επίσης, φαίνεται ότι έχουν μία πιο άμεση σχέση και επαφή με τον Θεό απ' ό τι οι χριστιανοί και οι ρομά. Οι τσιγγάνοι είναι πιο αδιάφοροι στην εκπαίδευση και χαρακτηριστικό είναι ότι από τα είκοσι παιδιά δηλωμένα στο σχολείο, μόνο τα τέσσερα φοιτούν σε αυτό.

Τέλος, υπάρχουν αντιθέσεις που έχουν σχέση με τον ρατσισμό. Οι τσιγγάνοι θεωρούνται βρόμικοι και κλέφτες και οι χριστιανοί φοβούνται μην κολλήσουν

αρρώστιες από αυτούς. Για τον λόγο αυτό, οι χριστιανοί δε θέλουν να πηγαίνουν στα ίδια σχολεία με τα παιδιά τους. Οι μουσουλμάνοι, επειδή έχουν διαφορετική εμφάνιση και διαφορετικές συνήθειες, ζουν απομονωμένοι από τους χριστιανούς. Το κυριότερο, όμως, είναι ότι αισθάνονται πως δεν υπάρχει δικαιοσύνη για αυτούς. Επομένως, παρότι οι άνθρωποι ζουν στο ίδιο χωριό, φαίνεται ότι υπερτερούν αυτά που τους χωρίζουν.

β). Πιστεύω ότι οι διαφορές ανάμεσα στους ανθρώπους μπορούν να ξεπεραστούν όσο μεγάλες και να είναι και να ζουν οι άνθρωποι αρμονικά και αγαπημένα. Το βιβλίο μάς δείχνει ότι η μόρφωση συμβάλλει στην αναγνώριση από όλους τους ανθρώπους, όπως ο κύριος Μουράτ που ήταν μουσουλμάνος δικηγόρος και τον εμπιστεύονταν και οι χριστιανοί και οι μουσουλμάνοι της περιοχής, γιατί είχε ένα αίσθημα δικαίου για όλους. Επίσης, οι δάσκαλοι φέρονται με τον ίδιο τρόπο σε όλα τα παιδιά ανεξάρτητα από τη θρησκεία τους και την κοινωνική τους θέση, τα βοηθούν να αποκτήσουν ευρύτερες γνώσεις πέρα από τα αυστηρά σχολικά πλαίσια και βοηθούν στην αρμονική συνεργασία ανάμεσα στα παιδιά. Κατά τον τρόπο αυτό, η Ήβη, δασκάλα στο σχολείο, βοήθησε τα παιδιά να δημιουργήσουν μία σχολική βιβλιοθήκη, παρά την αντίθετη γνώμη του διευθυντή. Με τη συμμετοχή των παιδιών στις εκπαιδευτικές εκδηλώσεις και στις εκδρομές, τα παιδιά συνειδητοποιούν ότι είναι μια παρέα και δεν έχουν κανένα λόγο, για να καλλιεργούν τις αντιθέσεις και τον ρατσισμό. Τέλος, η εμπιστοσύνη και η αλληλεγγύη ανάμεσα στους ανθρώπους είναι η προϋπόθεση για τη δημιουργία των ανθρώπινων σχέσεων και της φιλίας, η οποία προέκυψε, όταν τα παιδιά βοήθησαν τον πατέρα της μουσουλμάνας φίλης τους, έτσι ώστε να αποδειχθεί ότι είναι αθώος.

Βασίλης Βυθούλκας, Γ1